

Verksamhetsplan 2025-2029

Räddningstjänsten

Fastställt av regionstyrelsen

Framtagen av samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum 2024-12-12

Gäller 2025-2029

Ärendenr RS 2024/2238

Version [1.0]

Verksamhetsplan 2025-2029

Innehåll

1 Verksamhetsplanens syfte och funktion.....	2
2 Verksamhetsbeskrivning	2
2.1 Räddningstjänstens uppdrag	2
2.2 Räddningstjänstens nuläge	2
2.3 Processer.....	3
3 Prioriteringar, uppdrag och mål	4
3.1 Regionfullmäktiges prioriteringar	5
3.2 Uppdrag	8
3.3 Nämndens mål.....	9
4 Brottsförebyggande arbete	10
5 Omvärldens påverkan på nämndens uppdrag	11
6 Omhändertagande av OECD:s rekommendationer	12
7 Styrkor, svagheter, möjligheter och hot.....	12
8 Övriga utvecklingsområden.....	13
9 Uppföljning och rapportering	14

1 Verksamhetsplanens syfte och funktion

Förvaltningens verksamhetsplan tas fram utifrån Region Gotlands mål och budget som bland annat innehåller regionfullmäktiges prioriteringar, regionfullmäktiges mål, ekonomiska förutsättningar samt nämndspecifika uppdrag. Syftet med verksamhetsplanen är att synliggöra den styrning som sker från regionfullmäktige och nämnder till förvaltning så att den blir känd och verkställd av förvaltningens verksamheter. Förvaltningens verksamhetsplan ger ledning och stöd i verksamheternas planering. Planen har ett femårsperspektiv och revideras årligen. Verksamhetsplanen fastställs av nämnd.

Övriga underlag som ligger till grund för verksamhetsplanen är förvaltningens nulägeskarta samt Region Gotlands omvärldsanalys och gemensamma planeringsförutsättningar.

2 Verksamhetsbeskrivning

2.1 Räddningstjänstens uppdrag

Regionstyrelsen svarar för de uppgifter som enligt lag ska fullgöras av en nämnd som svarar för räddningstjänst. Regionstyrelsen ansvarar för Region Gotlands uppgifter enligt lag om skydd mot olyckor, LSO, avseende räddningstjänst och brandförebyggande verksamhet samt utfärdar tillstånd och utövar tillsyn för hantering av brandfarliga och explosiva varor enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, LBE. Räddningstjänsten är även sakkunnig i brandskyddsfrågor i byggprocessen.

Alla kommuner ska enligt LSO anta ett handlingsprogram för förebyggande av brand och andra olyckor, samt för kommunal räddningstjänst. Handlingsprogrammet som beslutas av regionfullmäktige, är räddningstjänstens övergripande styrdokument och ligger till grund för hela verksamheten.

För mer detaljerad översikt över regionstyrelsens uppdrag och ansvar inom räddningstjänst hänvisas till reglemente för regionstyrelsen.

2.2 Räddningstjänstens nuläge

Den utveckling som nu sker i omvärlden har inneburit ett helt nytt fokus på civilt försvar för räddningstjänsten. Utvecklingen medför att räddningstjänsten rustar för att säkerställa att kritiska verksamhetsprocesser kan genomföras oavsett omständighet. Arbetet sker i samverkan med enheten för beredskap och säkerhetsskydd och andra aktuella aktörer inom Region Gotland, privata aktörer på Gotland, länsstyrelsen samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Räddningstjänsten har de senaste åren bedrivit en hel del planeringsarbete gällande räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB). Gotland finns dessutom representerat i den grupp av sakkunniga som tillsammans med MSB arbetar med att på ett så effektivt sätt som möjligt bygga upp räddningstjänst under höjd beredskap. Arbetet handlar bland annat om att analysera hoten, bestämma ambitionsnivån, inventera behovet av resurser samt att utbilda och öva.

Räddningschefen har från och med första mars 2024, parallellt med sitt uppdrag vid räddningstjänsten, tillträtt som tillförordnat chef för enheten för beredskap och säkerhetsskydd vid regionstyrelseförvaltningen. Uppdraget sträcker sig för närvarande till årsskiftet 2024/2025 men kommer vid behov förlängas till dess att en ny organisation för beredskaps och säkerhetsfrågor har driftsatts.

Den organisationsförändring som genomfördes inom räddningstjänsten under 2023 har lett till att flera av de tillsvidareanställda medarbetarna har fått möjlighet till kompetensutveckling och tilldelats nya roller inom organisationen. Denna satsning på intern kompetensutveckling har inte bara ökat flexibiliteten och kapaciteten hos personalen, utan också bidragit till en mer dynamisk och anpassningsbar arbetsmiljö där medarbetarna kan växa och ta sig an nya utmaningar.

Räddningstjänsten har inte sedan 2015 haft en ekonomi i balans. Efter beslut i regionstyrelsen under 2022 genomfördes en utredning av bemanning och ekonomi. Utredningen visade att räddningstjänstens ram inte var tillräcklig för att klara uppdraget som var beskrivet i räddningstjänstens dåvarande handlingsprogram.

Under 2024 fick räddningstjänsten en generell ramökning på 3 mnkr för att skapa bättre förutsättningar till en ekonomi i balans samtidigt som inköp och övertidskostnader skulle ses över. Den höga inflationen 2022-2023 har medfört stora kostnadsökningar på varor och tjänster som försämrat förutsättningarna radikalt. Räddningstjänsten har för 2024 ett prognostiserat underskott med 4,1 mnkr mot budget.

2.3 Processer

För att uppfylla regionstyrelsens uppdrag avseende räddningstjänst arbetar räddningstjänsten i följande processer:

Förebyggande rådgivning

Förebyggande verksamhet inom LSO bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador. Räddningstjänsten ansvarar för att genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor, LSO. Rådgivning spänner från en enskild person till stora företag.

Tillståndsgivning

Räddningstjänsten hanterar tillstånd för civil hantering av brandfarliga varor enligt lag om brandfarliga och explosiva varor. Det gäller både brandfarliga vätskor och gaser samt sprängämnen och fyrverkerier.

Skadeavhjälpan verksamhet

Räddningstjänsten ska planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Under dygnets alla timmar upprätthålls beredskap för att kunna hantera de olyckor som kan inträffa inom Region Gotlands geografiska område. För räddningsresurser i Visby, med heltidsanställd personal, ska första fordon vara på väg mot olycksplats inom 90 sekunder från larm. På stationer med räddningspersonal i beredskap är anspänningstiden, alltså tiden från alarmering tills första enhet åker ut, sju minuter.

Tillsyn

Tillsyn genomförs för att kontrollera efterlevnaden av gällande lagstiftning. Räddningstjänsten utför tillsyn inom lag om skydd mot olyckor och lag om brandfarliga och explosiva varor. Vid en tillsyn går räddningstjänstens inspektör igenom tidigare tillsynsärenden, anteckningar och andra handlingar för verksamheten samt ställer ett antal frågor kring egenkontrollarbetet, rutiner och utbildningar för personalen. Målet med inspektionen är att stödja fastighetsägaren/nyttjanderättsinnehavaren i sitt arbete med att leva upp till kraven på brandsäkerhet. Även rengöring och brandskyddskontroll ligger inom räddningstjänstens ansvarsområde.

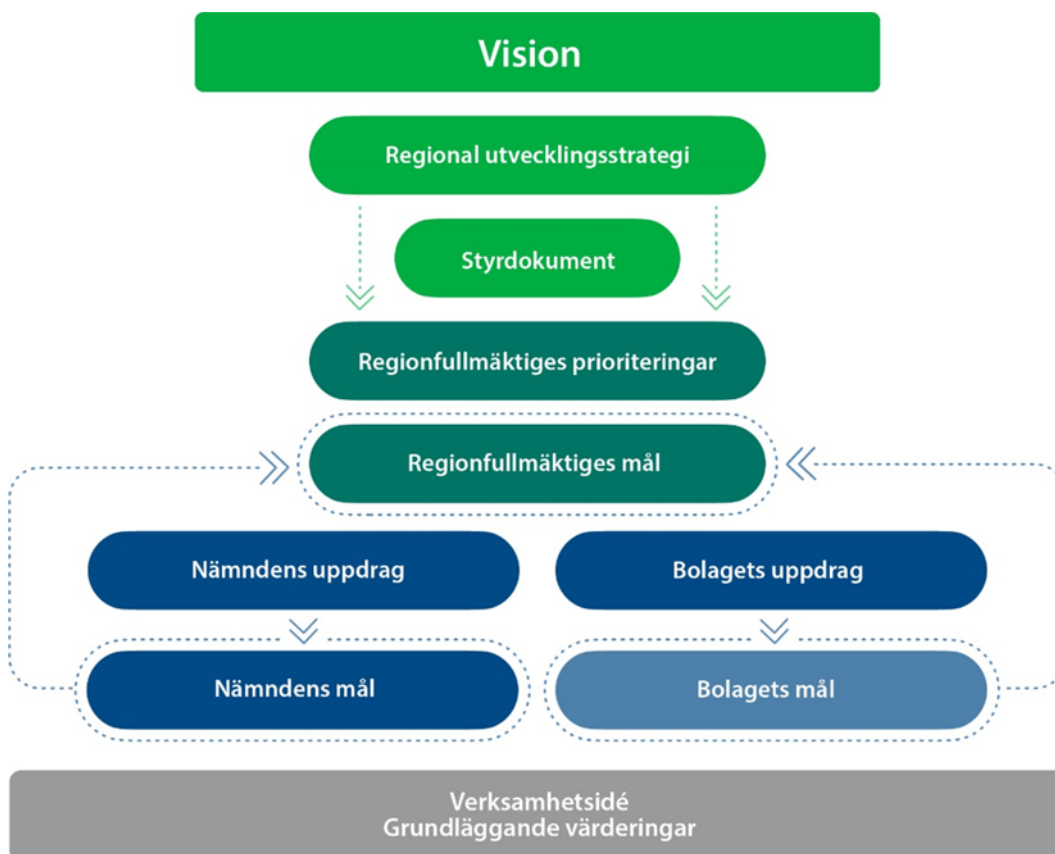
Räddningstjänsten gör följande tillsyner:

- Tillsyn av hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva varor (ex. fyrverkerier)
- Rengöring och brandskyddskontroll vilket har lagts på entreprenad
- Kontroll av ovannämnde entreprenörs verksamhet utifrån kommunallagens bestämmelser gällande överlämnande av kommunala angelägenheter till privata utförare

3 Prioriteringar, uppdrag och mål

Region Gotlands styrmodell är politikens verktyg för att styra Region Gotlands verksamheter. I styrmodellen uttrycks bland annat Region Gotlands vision och prioriteringar och mål. Både prioriteringarna och målen anger vad Region Gotland ska prioritera för att utveckla Gotland och skapa bästa möjliga livskvalitet för alla som bor och verkar på Gotland.

Prioriteringar är koncerngemensamma och gäller under fyra år. Regionfullmäktige kan även ge specifika uppdrag som gäller en eller flera nämnder. Även nämnderna kan ge specifika uppdrag till sin förvaltning. Regionfullmäktiges mål kan vara koncerngemensamma eller nämndspecifika. Nämnderna ansvarar inför regionfullmäktige att verkställa regionfullmäktiges mål.

3.1 Regionfullmäktiges prioriteringar

Regionfullmäktiges prioriteringar gäller under perioden 2024–2027. Prioriteringar har en direkt koppling till Region Gotlands hållbarhetsarbete och insatserna som sker inom respektive prioritering bidrar till målen i den regionala utvecklingsstrategin och de globala hållbarhetsmålen. Prioriteringarna får kraft och når förflyttning genom insatser. Insatserna kan vara nämndspecifika eller genomföras i samarbete med flera nämnder.

Globala målen, Agenda 2030

Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning

Insats

Främja regionövergripande samverkan och samordning som stöder förvaltningarnas klimat- och miljöarbete genom ett internt koncerngemensamt nätverk och ett externt forum (gemensam insats)

Beskrivning:

Arbete pågår och är beslutat av regionfullmäktige och koncernledningsgruppen. Detta är en gemensam insats för UAF, SOF, HSF, RSF, UAF, TKF, SBF och GotlandsHem.

Stärka beställarkompetensen för ökad miljömässig hållbarhet (gemensam insats)

Beskrivning:

Syftet är att minska vår klimatpåverkan genom att öka den miljömässiga hållbarheten i våra inköps- och upphandlingsprocesser. För att göra det behöver vi på olika sätt höja beställarkompetensen inom koncernen. Att utvärdera klimatpåverkan av produkter och tjänster innan vi köper dem, välja leverantörer som arbetar hållbart, och främja cirkulär ekonomi genom att prioritera återanvändbara och resurssnåla alternativ är exempel på områden som insatsen berör.

Detta är en gemensam insats för UAF, SOF, HSF, RSF, UAF, TKF, SBF och GotlandsHem.

Region Gotland ska prioritera ett hållbart växande Gotland

Insats

Proaktiv kommunikation för prioriteringen till strategiska målgrupper (gemensam insats)

Beskrivning:

Resultatet av insatsen ska samlas i en kommunikationsstrategi som hela regionen som organisation ska kunna använda i all kommunikation med de strategiska målgrupperna vad gäller prioriteringen Ett hållbart växande Gotland och samhällsbyggnadsprocessen.

Utifrån mätningar som NKI och svenskt näringslivs ranking har organisationen en samlad bild av vad som behöver kommuniceras proaktivt och till vilka målgrupper för att förbättra resultatet i mätningarna men framförallt för att få en effektiv, kvalitetssäkrad och hållbar samhällsbyggnadsprocess. Region Gotland behöver nå ut med långsiktiga mål och planer för Gotlands utveckling och hur vi på Gotland gemensamt jobbar och kan jobba mot dessa mål.

Kommunikationsstrategin ska utgå från kända utmaningar och behöver rikta sig både internt inom regionen men främst externt.

Denna insats kopplar till insatsen Implementera kunskap och resultat från projekt Relocation Gotland till linjeverksamhet via samhällsbyggnadsnätverket där några av målgrupperna tydliggörs. Detta är en gemensam insats som berör RSF, SBF, TKF, SOF, UAF, HSF och GotlandsHem.

Region Gotland ska prioritera hälsofrämjande arbete och utveckla tidiga förebyggande insatser

Insats

Främja social gemenskap (gemensam insats)

Beskrivning:

Vi erbjuder mötesplatser och insatser som främjar social gemenskap och motverkar utanförskap, fysiskt så väl som organisatoriskt. Vi främjar delaktighet och inflytande i våra verksamheter, internt och externt, och ökar kunskaperna om normer och deras betydelse för gemenskap.

Detta är en gemensam aktivitet för SOF, HSF, RSF, UAF, TKF, SBF och GotlandsHem.

Främja rörelserikedom (gemensam insats)

Beskrivning:

Vi utgår från en helhetssyn på människan och de perspektiv på fysisk aktivitet som rörelserikedom (physical literacy) erbjuder, med fokus på människors relation till rörelse och fysisk aktivitet genom hela livet. Vi skapar en hållbar samhällsutveckling genom att skapa och sprida kunskap om hur man sätter fokus på kvaliteten i rörelseupplevelsen vid utveckling av platser, program och personer.

Detta är en gemensam aktivitet för SOF, HSF, RSF, UAF, TKF, SBF och GotlandsHem.

Region Gotland ska prioritera god arbetsmiljö genom aktivt ledarskap och medarbetarskap

Insats

Regiongemensam introduktionsutbildning i friskfaktorer (gemensam insats)

Beskrivning:

Alla nya medarbetare ska genomgå regiongemensam digital introduktionsutbildning i friskfaktorer med koppling till medarbetarskapsstrategin. Nya chefer ska genomgå regiongemensam digital introduktionsutbildning för chefer i friskfaktorer med koppling till ledarfilosofin. Detta är en regiongemensam insats.

Regionövergripande policys, strategier och planer kopplat till personalområdet

Beskrivning:

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar utifrån övergripande styrdokument så som policys, strategier och planer kopplat till personalområdet.

Region Gotland ska prioritera samverkan och planering av beredskapsarbetet

Insats

Räddningstjänstens handlingsprogram 2024-2027

Kunskaphöjning om civil beredskap genom koncerngemensam utbildning (gemensam insats)

Beskrivning:

Detta är ett gemensamt insatsområde för Region Gotland. För räddningstjänsten innebär detta att höja kunskapsnivån inom räddningstjänst under höjd beredskap.

Minska risker och sårbarheter i samhällsviktig verksamhet för ökad redundans genom risk och sårbarhetsanalys (RSA) för samhällsstörningar (gemensam insats)

Beskrivning:

Detta är ett gemensamt insatsområde för Region Gotland.

Ökad förmåga att skydda, motstå samt upprätthålla egen verksamhet vid störningar genom kontinuitetshandling och säkerhetsskyddsåtgärder (gemensam insats)

Beskrivning:

Detta är ett gemensamt insatsområde för Region Gotland.

Stärka förmåga att leda och hantera en samhällsstörning genom krislednings- och krishanteringsplanering samt utbildning och övning (gemensam insats)

Beskrivning:

Detta är ett gemensamt insatsområde för Region Gotland.

Utveckla den regionsövergripande samverkan (samordningen) för stöd till förvaltningarnas beredskapsarbete genom koncerngemensamt nätverk och forum (gemensam insats)

Beskrivning:

Detta är ett gemensamt insatsområde för Region Gotland

Stärka samverkan med externa aktörer inom civil beredskap genom samverkansnätverk i Gotlands län

Beskrivning:

Detta är ett gemensamt insatsområde för Region Gotland

3.2 Uppdrag

Räddningstjänstens uppdrag är att förebygga bränder och andra olyckor samt vid behov utföra akuta skadebegränsande insatser för att säkerställa ett bra skydd mot samhällsstörningar på Gotland.

I en tid med ökande utmaningar från både organiserad brottslighet och militära konflikter behöver Region Gotland se över hur beredskap, brottsförebyggande arbete, räddningstjänst och säkerhetsarbete är organiserade. På uppdrag av regiondirektören har därför en utredning startats för att skapa en ny organisation som samlar allt under ett gemensamt ansvar för både strategiska och operativa frågor. Målet är att skapa samverkan mellan olika verksamheter och tydlighet för medborgarna. Eftersom området förändras snabbt krävs en ledning som kan hantera snabba politiska beslut, både lokalt och nationellt. Översynen påverkar flera förvaltningar, särskilt räddningstjänsten inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

3.3 Nämndens mål

Nämndens mål utgörs både av koncerngemensamma mål och nämndmål. Till varje mål finns en beskrivning kring varför målet är prioriterat samt hur förvaltningen tar sig an målet för att nå måluppfyllelse.

Aktivitet

Andelen medarbetare inom Region Gotland som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ska årligen förbättras

---

Kompetensförsörjningsplan

Beskrivning:

Arbete utifrån aktiviteter i kompetensförsörjningsplan.

Arbete med resultat av medarbetarundersökning

Beskrivning:

Handlingsplan tas fram utifrån resultat av medarbetarundersökningen.

Region Gotland har en myndighetsutövning, i förhållande till företag, där nöjdhetsindex ökar årligen per myndighetsområde och är högre än riksnittet år 2027

Analys av NKI-resultat

Beskrivning:

Räddningstjänsten ska arbeta aktivt med att följa upp och analysera NKI-resultaten samt vidta åtgärder för att öka företagskundernas nöjdhetsindex.

Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024- 2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 procent per år

---

Fossilfria alternativ, fordon

Beskrivning:

Vid inskaffande av nya fordon ska dessa vara drivna av fossilfria bränslen där det är möjligt, till exempel transportbilar, båtar med mera.

Fossilfria alternativ, småinventarier

Beskrivning:

Vid införskaffande av småinventarier så som exempelvis motorsågar ska fossilfria alternativ väljas där det är möjligt.

Översyn av transportmönster

Beskrivning:

En översyn av transportmönster för att kunna minska onödiga transporter.

Samtliga individer i akut behov av hjälp ska nås av räddningstjänsten inom 30 minuter

---

Aktiviteter enligt räddningstjänstens handlingsprogram

Beskrivning:

Räddningstjänstens handlingsprogram styr arbetet inom detta område.

Andelen individer i akut behov av hjälp som nås av räddningstjänsten inom 15 minuter ska årligen uppgå till 60 procent

Aktiviteter enligt räddningstjänstens handlingsprogram

Beskrivning:

Räddningstjänstens handlingsprogram styr arbetet inom detta område.

4 Brottsförebyggande arbete

Regiondirektören har gett samtliga förvaltningar i uppdrag att i verksamhetsplanen för 2025 - 2029 beskriva arbetet som planeras inom respektive förvaltning för att förebygga och stärka motståndskraften mot organiserad brottslighet. I dialog med det strategiska rådet bestående av Region Gotlands olika förvaltningar, Polisområde Gotland, Länsstyrelsen på Gotland, Tullverket, Kriminalvården, GotlandsHem och Visby Centrum har en lägesbild tagits fram, där fyra olika brottsområden lyfts fram. Dessa brottsområden riskerar att bli en grogrund för den organiserade brottsligheten om de inte hanteras. Nedan beskrivs räddningstjänstens arbete inom de fyra utpekade brottsområdena.

Räddningstjänsten fortsätter att säkerställa att det finns goda rutiner och processer för det brottsförebyggande arbete som pågår, till exempel genom erfarenhetsutbyte med räddningstjänsten östra Svealand gällande tillsyn samt med en samverkande roll med andra myndigheter.

Narkotika och välfärdsbrott

Räddningstjänstens närvaro vid olyckor, bränder och andra nödsituationer ger insyn i både privata och offentliga miljöer, vilket möjliggör identifiering av potentiella tecken på narkotika- och välfärdsbrott.

Räddningstjänstens insatser kan stärka lokal tillsyn och öka medvetenheten om dessa frågor, vilket är viktigt för att skydda samhällsresurser och upprätthålla förtroendet för välfärdssystemen.

Kriminella nätverk

Inom tillsyn- och tillståndsverksamhet sker till exempel kontroll och granskning av verksamheter. Tillstånd- och tillsynsverksamhet är även områden där korrupcion, infiltration och otillåten påverkan kan förekomma. I ett litet samhälle som Gotland är det också en ökad risk för jäv.

Tillsyn och tillstånd av explosiva varor

Kriminella nätverk kan utgöra ett allvarligt hot mot räddningstjänstens tillsynsarbete och tillståndsgivande för explosiva varor samt vid tillsyn av offentliga lokaler. Kriminella nätverk har ofta en stark vilja att kontrollera och undvika myndigheters granskning, vilket kan leda till manipulation av inspektionsprocesser eller hot mot räddningstjänstens personal.

Genom att använda hot, våld eller korrupcion kan kriminella aktörer påverka tillståndsprcesser för att få olagliga explosiva varor godkända eller för att säkerställa att resultatet av inspektionen blir till deras fördel. Detta kan innebära en ökad risk för olyckor eller missbruk av explosiva material, med allvarliga konsekvenser för den allmänna säkerheten.

Tillsyn av offentliga lokaler

Vid tillsyn av offentliga lokaler kan kriminella nätverk försöka skapa legala fasader för illegala verksamheter, exempelvis genom att bedriva penningtvätt eller annan brottslighet i dessa lokaler. Räddningstjänstens inspektioner kan därmed försvåras av hot om våld eller påtryckningar, vilket undergräver inspektionspersonalens möjlighet att identifiera brister eller brott mot

säkerhetsbestämmelser. Det kan medföra en risk att säkerhetskrav inte efterlevs, vilket kan äventyra säkerheten för både allmänheten och inspektionspersonalen.

Sammanfattningsvis utgör de kriminella nätverkens påverkan på räddningstjänstens tillsyn och tillståndsgivande en allvarlig utmaning, då det kan försvaga rättsstaten och riskera säkerheten. För att motverka detta krävs en stark samverkan mellan olika myndigheter och åtgärder för att skydda personalen mot hot och påtryckningar.

Unga med normbrytande beteende

Räddningstjänsten kan fungera som en betydelsefull förebild för unga med normbrytande beteende genom att erbjuda och engagera unga i aktiviteter och utbildningsinsatser. I dag så deltar räddningstjänsten på en del aktiviteter i skolorna.

Räddningstjänstens fysiska och praktiska fokus tilltalar ungdomar, många ungdomar med normbrytande beteende söker sammanhang som ger en stark känsla av tillhörighet och mening. Inom räddningstjänsten finns det en tydlig gruppsammanhållning, där samarbete och förtroende är avgörande för att nå de gemensamma målen. En annan viktig faktor är att räddningstjänsten ofta är representerad av individer som uppfattas som förebilder, vilket kan inspirera unga att omvärdera sina normbrytande beteenden och sträva efter en positiv identitet. Förebilder inom räddningstjänsten kan genom mentorskap och dialog bidra till att bygga självförtroende och stärka ungdomars känsla av att vara viktiga samhällsmedborgare.

Sammanfattningsvis kan räddningstjänstens normer och värderingar, tillsammans med dess möjlighet att erbjuda alternativa vägval, ha en förebyggande effekt för unga som uppvisar normbrytande beteende och ge dem en chans att utvecklas i en positiv riktning.

5 Omvärldens påverkan på nämndens uppdrag

Ostabil omvärldsläge

Till följd av utvecklingen i Ukraina har kraven på totalförsvarsförmågan ökat och Gotlands säkerhetspolitiskt strategiska läge gör att Region Gotland behöver ligga i framkant i denna planering. Det är nödvändigt att inom ramen för totalförsvaret återuppbygga förmåga till räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB).

Räddningstjänsten har enligt LSO omfattande arbetsuppgifter inom ramen för skydd av civilbefolkning vid höjd beredskap.

Klimatförändringar

Klimatförändringarna med höjda havsnivåer, mer intensiva extremväder med extremhetta, torka, skyfall och stormar ökar risken för skogsbränder, erosion och översvämningar. Detta medför att räddningstjänsten måste ha beredskap för fler väderrelaterade händelser och naturolyckor.

Ökat bostadsbyggande och teknikutveckling

I takt med samhällets teknikutveckling och det ökande bostadsbyggandet behöver räddningstjänsten fortsätta att anpassa metod och taktik till nya material, byggnadsmetoder, nya energikällor och ämnen för att möta risker och täcka hjälpbehovet.

Övergång till fossilfritt samhälle

Övergången till ett fossilfritt samhälle och den allmänna tekniska utvecklingen medför förändringar av fordonen. De nya teknologierna förväntas introducera nya kemiska risker vid fordonsbränder, för både räddningstjänst och allmänhet.

6 Omhändertagande av OECD:s rekommendationer

Under 2022 genomförde Organisation för Economic Co-operation and development (OECD) en territoriell granskning av Gotland, som analyserar Gotlands styrkor, möjligheter och utmaningar. Syftet med granskningen var att ge beslutsfattare ett gemensamt ramverk för att kunna reflektera över samverkan, hållbar tillväxt och territoriell sammanhållning. Rapporten innehåller bedömningar och rekommendationer för hur Region Gotland kan utnyttja sina styrkor och hantera utmaningar.

Efter genomgång av OECD:s rekommendationer görs bedömningen att dessa inte direkt kan kopplas till räddningstjänstens verksamhet eller de processer som räddningstjänsten har rådighet över. Räddningstjänsten kan dock indirekt beröras av rekommendationerna genom att verksamheten vid behov deltar i andra verksamheters processer inom Region Gotland.

7 Styrkor, svagheter, möjligheter och hot

	Verkar för att nå mål och att lyckas med uppdraget	Verkar mot att nå mål och att lyckas med uppdraget
Internt i organisationen	<p>Styrkor</p> <ul style="list-style-type: none"> Ny organisation – förväntas ge positiv utveckling på sikt, men är initialt en utmaning Nöjda företagskunder (høgt NKI för brandskydd) Goda resultat på medarbetarenkät inom flera områden (ej NPS) Skickliga på grunduppdraget – myndighetsutövande och skadeavhjälpande Minimering av konsekvenser för liv, egendom och miljö i samband med inträffad skada eller hot om skada Att tillgänglighet och förmåga säkerställs oavsett omständigheter Goda på dialog med allmänheten och att synas, t.ex. genom närvaro på marknader och via sociala medier Samverkar internt med säkerhet och beredskap 	<p>Svagheter</p> <ul style="list-style-type: none"> Ekonomiska förutsättningar som underfinansierade verksamheter Kompetensutmaningar, så som rekrytering av Räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB) Kulturförändringar Låg andel ambassadörer som vill rekommendera arbetsplatsen (lågt NPS i medarbetarenkät) Kompetensutmaningar, så som framtida rekrytering av Räddningstjänstpersonal Teknik och teknikutveckling där specialkompetens saknas internt
Externt i omvärld och marknad	<p>Möjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> Teknikutveckling, b.l.a. gällande digitalisering och AI Externt finansierade projekt Samverkan med andra aktörer exempelvis Räddningsregion östra Svealand (RRÖS), Storstockholms brandförsvaret (SSBS), polis, MSB, länsstyrelsen, brottsförebyggande rådet, skola, socialförvaltning och föreningsliv. Samverkan internt inom samtliga förvaltningar hos Region Gotland 	<p>Hot</p> <ul style="list-style-type: none"> Ändrade ekonomiska förutsättningar i Region Gotland och nationellt – medför bland annat utmaningar när det gäller strategisk planering Avbrott i samhällets verksamheter och i kris Civilt försvar och skydd av civilbefolkning vid höjd beredskap Gotlands militärstrategiska läge och medlemskap i Nato kräver att räddningstjänsten kan bibehålla och hantera utökad uppdrag Ändrade förväntningar från målgrupperna, samhället och omvärlden Informationssamhället – ökat belastning och angrepp på kommunikationssystem Nya risker till följd av teknisk utveckling, t.ex. förnybara energikällor, elbilar Elförsörjning – måste säkerställa att verksamheten kan fortgå vid bortfall Ökat bostadsbyggande - utformning, material, nya energikällor Klimateffekter – t.ex. torra, skyfall, havsnivåhöjning och temperaturhöjning. Kompetensutmaningar nationellt, så som rekrytering av RiB Globalisering, omvärldsberoende och ö-läget

Styrkor

Räddningstjänstens styrka ligger i förmågan till en effektiv samverkan både internt och externt, vilket bidrar till ett enhetligt och samordnat arbetssätt. Räddningstjänsten är skicklig på att säkerställa tillgänglighet och kapacitet under alla omständigheter, vilket garanterar en snabb och korrekt respons. Fokus för räddningstjänsten ligger på att begränsa skador för liv, hälsa, miljö och egendom samt att skapa trygghet i samhället. Dessa styrkor skapar goda förutsättningar för fortsatt utveckling och anpassning till framtida utmaningar.

Svagheter/utmaningar

Räddningstjänstens svagheter och utmaningar innefattar en underfinansierad verksamhet, vilket begränsar resurser och utvecklingsmöjligheter. Dessutom finns en låg andel medarbetare som agerar ambassadörer och rekommenderar arbetsplatsen vilket kan påverka arbetsmiljön och rekryteringen negativt. Slutligen saknas specialkompetens inom IT, vilket hindrar räddningstjänsten från att få full effekt av den digitala utvecklingen.

Möjligheter

Räddningstjänstens möjligheter inkluderar teknikutveckling inom digitalisering och AI, vilket kan effektivisera och förbättra verksamheten. Dessutom ger en stärkt intern och extern samverkan utrymme för synergier och erfarenhetsutbyte. Externt finansierade projekt skapar även möjligheter att utveckla och implementera nya lösningar som stärker kapacitet och effektivitet.

Hot/risker

Räddningstjänstens hot och risker inkluderar avbrott i samhällets verksamheter och krissituationer, där skyddet av civilbefolkningen vid höjd beredskap är avgörande. Risken för angrepp på kommunikationssystem utgör också en allvarlig utmaning. Klimatförändringar, såsom torka, skyfall och havsnivåhöjning, kräver anpassningsåtgärder, särskilt med hänsyn till Gotlands utsatta ö-läge.

8 Övriga utvecklingsområden

Åtgärder för ekonomi i balans

Räddningstjänsten har idagsläget inte en ekonomi i balans. Att arbeta aktivt för att uppnå en ekonomi i balans kommer därför att vara ett viktigt fokusområde även i fortsättningen. Räddningstjänsten fortsätter arbetet med att systematiskt och strategiskt sänka inköpskostnaderna, höja det ekonomiska ansvarstagandet och söka externa medel till projekt.

Det pågår även ett arbete med att implementera en mer strukturerad plan för semesteruttag, där personalen uppmanas att ta ut semester under sommarperioden. Genom att samordna semesteruttag under en specifik period kan räddningstjänsten bättre planera bemanningen och minimera kostnader för vikarier och övertidsersättningar under året.

Utveckling av den digitala kompetensen

Räddningstjänsten står inför en kritisk utmaning i att anpassa sig till den snabba IT-utvecklingen. Bristen på IT-kunnig personal hotar inte bara den operativa effektiviteten utan även organisationens kapacitet att dra nytta av de tekniska framsteg som sker inom området. Därför är det nödvändigt att fokusera på att utveckla och rekrytera rätt kompetens för att säkerställa att räddningstjänsten är rustad för framtidens tekniska krav.

Utveckling och effektivisering av processer och rutiner

För att utveckla och effektivisera processer och rutiner inom förebyggande rådgivning, tillsyn och tillståndsgivning är det nödvändigt att fokusera på både interna och externa faktorer som påverkar verksamheten. En viktig del av arbetet är att förbättra samarbetet och informationsdelningen mellan olika aktörer och enheter, genom digitalisering, standardisering och utbildning.

9 Uppföljning och rapportering

Uppföljning och rapportering kopplat till grunduppdraget, nämndernas mål och regionfullmäktiges prioriteringar sker dels i delårsrapportering och verksamhetsberättelse, dels genom löpande rapportering till nämnd.

Område	Uppföljning
Regionfullmäktiges prioriteringar	Uppföljning av arbete med regionfullmäktiges prioriteringar
Region Gotlands beslutade mål	Uppföljning av indikatorer och arbete kopplat koncerngemensamma och nämndspecifika mål
Ekonomi	Resultat, nettokostnadsutveckling, prognos och investeringar
Personal	Resultat av medarbetarundersökning
Personal	Personalvolym, sjukfrånvaro
Förebyggande verksamhet	Nöjd kund-index från SKR:s undersökning Insikt
Förebyggande verksamhet	Antal planerade och genomförda inspektioner/tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) samt andel genomförda av planerade.
Förebyggande verksamhet	Antal genomförda tillsyn inom lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE)
Förebyggande verksamhet	Antal förelägganden
Utryckande verksamhet	Antal utryckningar
Utryckande verksamhet	Antal sjukvårdsuppdrag
Utryckande verksamhet	Antal larm